

Valtuustoaloite kaihileikkausjonojen purkamiseksi

Aluevaltuusto 18.02.2025 § 15

Valtuuston 18.2.2025 kokouksessa on jätetty valtuustoaloite kaihileikkausjonojen purkamiseksi. Aloitteen on jättänyt Aino Närkki ja sen ovat allekirjoittaneet Aino Närkki, Veli-Antti Silpola, Eija Aittola, Kalle Virtanen, Lotta Saarenmaa, Antti Ahonen, Noora Tammilehto, Maija Kontturi, Riku Bitter, Pia Yli-Pirilä, Juha Isosuo, Helena Lehtonen, Sari Rautio ja Mika Penttilä.

Valtuustoaloite:

"Kaihileikkauspotilailla on oikeus päästä leikkaukseen tilanteen lääketieteellisesti niin edellyttäessä ja viimeistään hoitotakuun edellyttämässä ajassa. Oma Hämeen oma silmätautien palvelutuotanto ei kykene tällä hetkellä vastaamaan olemassa olevaan kaihileikkauksyntään.

Oma Hämeellä on ollut käytössä kaihileikkausten palvelusteli 1.7.2024 lähtien. Palveluntuottajiksi on hyväksytty kaksi tahoa (Silmäasema Sairaala Oy ja Mehiläinen Oy) syys-lokakuussa 2024. Silmäasema Sairaala Oy:n palvelun hinta on 875 euroa ja asiakkaan omavastuuosuus on 215 euroa. Mehiläinen Oy:n palvelun hinta on 878 euroa ja asiakkaan omavastuuosuus on 218,80 euroa.

Oma Hämeen myöntämän palvelusetelin arvo on 660 euroa ja omavastuuosuuden enimmäissumma on päiväkirurgisen toimenpiteen potilasmaksu vuonna 2024 (lähde, kotisivuilla oleva palvelusetelin sääntökirja).

Oma Häme on sitoutunut palvelusetelin sääntökirjassa tarkistamaan palvelusetelin arvoa vuosittain ja sääntökirjan mukaan palvelusetelin arvo määritetään siten, että se on asiakkaan kannalta kohtuullinen. Kohtuullisuutta arvioitaessa otetaan huomioon kustannukset, jotka, aiheutuvat hyvinvointialueelle vastaavan palvelun tuottamisesta omana tuotantona tai hankkimisesta ostopalveluna sekä asiakkaan maksettavaksi jäävä arvioitu omavastuuosuus.

Näkeminen ja silmäterveys Näe ry:ltä saatujen tietojen mukaan mukaan kaihileikkausten palvelusetelien arvo on esimerkiksi HUS alueella välillä 690 – 890 euroa riippuen volyymistä. Yksityisillä silmäasemilla maksaa yksityisesti kustannettu "tavallinen" kaihileikkaus arviolta 1300 – 1600 euroa. (Etelä-Karjalan hva:n tuotehinnastossa on DRG039 "kaihileikkaus ja muut mykiön leikkaukset" hinta on 1884 euroa, Päijät-Hämeen tuotehinnastossa DRG039 2951 euroa).

Silmätautien tilanne on niin valtakunnallisesti kuin Oma Hämeessäkin haastava ja pikaista muutosta tilanteeseen ei ole odotettavissa. Joulukuun 2024 puoleen väliin mennessä oli myönnetty 149 palveluseteliä. Marraskuussa 2024 oli leikattu yhteensä 32 palvelusetelipotilasta. Joulukuussa 2024 oli yli hoitotakuun olevia kaihileikkauspotilaita 286. Pisimpään jonottaneet olivat olleet jonossa helmikuusta 2024 asti.

Oma Hämeessä tavoitteena on olla Valviran edellyttämässä hoitotakuulain toteutumisessa 31.3.2025 mennessä, ja siksi on palveluseteleitä myönnettävä nykyistä enemmän.

Kaihileikkausjonojen purkamiseksi esitämme, että

- Palvelusetelin arvoon tehdään 100 euron vuositarkistus (uusi arvo olisi 760 euroa)
- palvelusetelin sääntökirjaa muutetaan siten, että asiakas voi valita haluamansa palveluntuottajan niiden tuottajien joukosta, jotka liittyvät Oma Hämeen palveluntuottajarekisteriin hintavälöksellä 978,70 – 1 300 euroa.
- Välyksen alaraja on palvelusetelin arvo 760 euroa + päiväkirurginen toimenpidemaksu vuonna 2025 eli 218,70 €/käynti eli sama kuin tällä hetkellä summat ajantasaistettuna. Välyksen yläraja olisi merkittävästi alempi kuin kaihileikkauksen keskimääräinen yksityinen hinta tai eräiden hyvinvointialueiden kotisivuilta löytyvät ulosmyyntihinnat.
- Asiakas vastaa itse niistä kustannuksista, jotka ylittävät palvelusetelin arvon 760 euroa.
- Muutosten tavoitteena on lisätä palveluntuottajaportaaliin hyväksyttävien tuottajien määrää ja siten vauhdittaa jonon purkua. Lisäksi tavoitteena on ajantasaistaa palvelusetelin arvoa nykyistä palveluntuotannon kustannustasoa vastaavaksi palvelusetelilain 7 §:n mukaisesti. Hyvinvointialojen ansiotasoindeksin mukaan mm. sosiaali- ja terveydenhuollon palkkakustannukset ovat nousseet 2024 ja nousevat 2025 - 2027 merkittävästi nopeammin kuin yleinen palkkataso. Hintavälys mahdollistaisi asiakkaan niin valitessa myös kalliiden toimitila yms. kustannusten alueella esimerkiksi Helsingissä toimivien yksiköiden valinnan.
- Voimassa oleva hintakatto rajoittaa kilpailua kyseenalaisella tavalla ja kyseessä on hyvinvointialueen yksipuolisesti määrittämä hinta, joka ei ole seurannut terveydenhuollon yleistä kustannuskehitystä. Hintavälys pitää yllä tuottajien välistä keskinäistä kilpailua.

Hoitojonon tämän hetken pituudesta riippuen saataisiin lain kanssa ristiriidassa olevat hoitojonot mitä todennäköisimmin purettua ja Oma Hämeen kustannukseksi muodostuisi muutamia kymmeniä tuhansia euroja.

Kaihi vaikeuttaa varsinkin ikääntyvien mutta myös työikäisten potilaiden arkea monella tavalla ja voi lisätä esimerkiksi kaatumisia, vaikeuttaa autolla ajamista, estää lukemisen ja hankaloittaa asiointia kuten puhelimen ja tietokoneen käyttöä.

Forssassa 18.2.2025”

Puheenjohtajan päätösesitys

Aluevaltuusto päättää merkitä tiedoksi kokouksessa jätetyn valtuustoaloitteen ja lähettää sen aluehallitukselle valmisteltavaksi.

Päätös

Aluevaltuusto hyväksyi päätösesityksen.

Täytäntöönpano

Muutoksenhaku Ei muutoksenhakuoikeutta

Aluehallitus 17.03.2025 § 92

Valmistelija hallintojohtaja Katja Tommiska, puh. 040 821 2396,
katja.tommiska@omahame.fi

Selostus Aluevaltuuston 18.2.2025 kokouksessa on jätetty valtuustoaloite
kaihileikkausjonojen purkamiseksi.

Hyvinvointialuejohtajan päätösesitys Aluehallitus päättää merkitä valtuustoaloitteen tiedoksi ja lähettää sen
valmisteltavaksi terveydenhuollon toimialalle.

Päätös Aluehallitus hyväksyi päätösesityksen.

Täytäntöönpano

Muutoksenhaku Ei muutoksenhakuoikeutta

Terveyden ja toimintakyvyn edistämisen lautakunta 21.05.2025 § 36
734/00.01.03.00/2025

Valmistelijat tulosaluejohtaja Mirja Ottman-Salminen, puh. 050 336 6748,
mirja.ottman-salminen@omahame.fi
tulosalueylilääkäri Kati Kortelainen, kati.kortelainen@omahame.fi

Selostus Valtuustoaloite kaihileikkausjonojen purkamiseksi

Aluevaltuustoaloitteessa esitetään, että Kanta-Hämeen hyvinvointialueella

Palvelusetelin arvoon tehdään 100 euron vuositarkistus, uusi arvo 760 euroa. Tavoitteena on ajantasaistaa palvelusetelin arvoa nykyistä palveluntuotannon kustannustasoa vastaavaksi palvelusetelilain 7 §:n mukaisesti.

Vastaus:
Aluevaltuusto on vuoden 2025 talousarvion hyväksymisen yhteydessä hyväksynyt asiakasmaksuhinnaston, jonka mukaan päiväkirurgisen leikkauksen asiakasmaksu on 218,70 € aiemman 150,80 € sijasta. Tämän vuoksi palvelusetelin omavastuuosuuden enimmäishinta on korotettu samaan kuin minkä Oma Häme voisi periä. Palveluntuottajalle on siis jo mahdollistettu 67,90 €:n korotus vuodelle 2025.

Palvelusetelin sääntökirjaa muutetaan siten, että asiakas voi valita haluamansa palveluntuottajan niiden tuottajien joukosta, jotka liittyvät Oma Hämeen palveluntuottajarekisteriin hintavälyksellä 978,10–1 300 euroa.

Vastaus:

Tämänhetkinen palvelusetelin kokonaishinta (878,70 €) on linjassa muiden hyvinvointialueiden palveluseteleiden kanssa (810,05 €–915,00 €).

Kanta-Hämeen hyvinvointialueen silmätautien kaihileikkaushoitoa oli 31.3.2025 odottanut yli 180 vrk 41 asiakasta. Ennen palvelusetelin käyttöönottoa yli 180 vrk odottaneita potilaita oli 220. Palveluseteleiden myöntämisellä on siis pystytty purkamaan jonoa hyvin. Silmätautien ylilääkärin ohjeiden mukaisesti soveltuville potilaille annetaan palveluseteli. Palveluseteleiden myöntämisessä hinta ei ole ollut ongelma, vaan yksityisten palvelutuottajien jonotilanne on vaikeuttanut hoidon saatavuutta, koska palvelusetelin käyttöönoton jälkeen (lokakuussa 2024) on nopealla aikataululla annettu satoja palveluseteleitä. Tulevaisuudessa palveluseteleiden myöntäminen on tasaisempaa. Palvelusetelisääntökirjan mukaan kaihileikkauksen palvelusetelin voimassaoloaika on kuusi (6) kuukautta myöntämisestä. Valtuustoaloitteen jälkeen hyvinvointialue on saanut yhden palveluntuottajan lisää.

Kanta-Hämeen hyvinvointialueella kaihileikkauksiin on myönnetty palveluseteleitä 31.3.2025 mennessä yhteensä 861, laskutettu 448. Palvelutuottajia on Hämeenlinnassa, Tampereella ja Helsingissä. Tällä hetkellä palvelutuottajina ovat Mehiläinen Oy, Silmäasema sairaala Oy ja Suomen Terveystalo Oy yhteensä neljässä toimipisteessä. Viides palveluntarjoaja (Silmäsairaala Pilke / Turun silmälasery) on 28.4.2025 hyväksytty tuottajaksi.

Erikoissairaanhoidon sairaalapalveluiden puolesta emme näe tarpeelliseksi nostaa palvelusetelin arvoa.

**Toimialajohtajan/
terveydenhuolto
päättösesitys**

Terveiden ja toimintakyvyn edistämisen lautakunta:

1. päättää hyväksyä omalta osaltaan valtuustoaloitteeseen annetun vastauksen ja esittää sen aluehallitukselle ja edelleen aluevaltuustolle hyväksyttäväksi
2. toteaa omalta osaltaan valtuustoaloitteen käsittelyn päättyneeksi.

Päätös

Terveiden ja toimintakyvyn edistämisen lautakunta hyväksyi päätösesityksen.

Täytäntöönpano

Päätösesitys/aluehallitus

Muutoksenhaku

Ei muutoksenhakuoikeutta